

Verlangen naar vrijheid

Corina Bomann bij Boekerij:

Het vlindereiland
De maneschijnsonate
De jasmijnzussen
De stormroos
Een wonderlijke winterreis
Het klaprozenjaar
Winterbloesem
De rozentuin

De vrouwen van de Leeuwenhof-serie:

Agneta's erfenis
Mathilda's geheim
Solveigs belofte

De kleuren van schoonheid-serie:

Sophia's hoop
Sophia's wens
Sophia's triomf

Waldfriede-saga:

Gloriedagen
Lichtpunt
Avondrood
Ochtendgloren

Een kamer aan zee
Een magische zomer
Winterengel

De vrouwen van Rozenhaag-serie:

Dromen van een nieuw begin
Verlangen naar vrijheid

Corina Bomann

*Verlangen
naar vrijheid*

Zweden, 1910. Liv vecht voor haar toekomst.
En voor haar dromen.

Deel 2 van *De vrouwen van Rozenhaag*-serie

Vertaald uit het Duits door Iris van der Blom

ISBN 978-90-492-0620-8

ISBN 978-94-023-2571-3 (e-book)

ISBN 978-90-528-6999-5 (audio)

NUR 302

Oorspronkelijke titel: *Die Frauen vom Rosenhag. Sehnsucht nach Freiheit*
(*Rosenhag 2*)

Vertaling: Iris van der Blom

Omslagbeeld en -ontwerp: © Bürosüd

Zetwerk: Mat-Zet bv

© 2025 Penguin Verlag, a division of Penguin Random House Verlagsgruppe
GmbH, München, Germany

© 2026 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en data-mining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

All rights are reserved, including those for text and data mining,
AI training and similar technologies.

Riga, mei 1910

Het was drukkend warm. Een nare, zoetige geur kwam me tegemoet toen ik naar binnen ging en de deur van de kleine hut achter me dichtdeed. Meteen snakten mijn longen naar de frisse zomerlucht, naar de stad, die met haar levendigheid en drukte in staat was je alles te laten vergeten.

Maar ik kon niet anders. Ik moest haar nog eenmaal zien.

‘Aleksej, ben jij het?’ Haar stem klonk zwak en schor. Ik kreeg er kippenvel van.

De vrouw die haar verzorgde, zuster Jevgenia, had me geschreven dat het heel slecht met haar ging en dat haar einde naderde. Hoewel haar krachten sterk waren afgenomen vroeg ze elke dag naar mij.

Ik haalde mijn muts van mijn hoofd en liep de keuken door. Het vuur in het grote ijzeren fornuis was uitgegaan en koelte vulde het vertrek. Verder leek er niets veranderd te zijn.

Het was een zegen dat ze in haar vertrouwde omgeving kon blijven. Mijn moeder had zich ertegen verzet om naar het ziekenhuis te worden gebracht. Ze wilde niet naast anderen wegwijnen na door haar omgeving tot een paria te zijn gemaakt.

‘Ze moesten me niet toen ik gezond was, dan hoeven ze ook geen getuige van mijn verval te zijn,’ had ze tegen zuster Jevgenia gezegd. Daarop had de zuster zich bereid verklaard om samen met de dorpsarts een paar keer per week bij haar langs te gaan.

‘Ja, ik ben het, mama,’ zei ik toen ik de slaapkamer in liep. De geur was hier sterker en mijn maag draaide zich bijna om.

Katerina Petrovna verdween bijna in de kussens. Van die krachtige, energieke vrouw was nauwelijks meer iets over. Haar donkerblonde haar was grijs geworden, haar verslachte huid hing van haar lichaam en had een grauwe ondertoon. Haar jukbeenderen waren scherp afgetekend, haar lippen gebarsten. Alleen haar blauwe ogen waren nog als vanouds, al glansden ze koortsig.

‘Je bent gekomen!’ Moeizaam haalde ze haar hand onder de deken vandaan en stak die naar me uit.

Ontdaan door haar aanblik aarzelde ik. Mijn oog viel op de bebloede doeken naast haar. Ook aan haar vingers kleefde wat bloed.

Het was nauwelijks te geloven dat ze nog geen vijftig was. Voor me lag een oude vrouw, getekend door lange maanden van lijden. Een bloem die voortijdig verwelkt was.

Jevgenia had me geschreven dat er aanvankelijk aan tuberculose was gedacht. Maar het was veel erger. Nadat haar arts haar longen had doorgelicht had hij de diagnose kanker gesteld. Niemand kon iets voor haar doen.

Ik vermande me. Ik wilde niet behoren tot degenen die haar meden. Behoedzaam nam ik haar hand in de mijne. Die voelde aan als een breekbaar vogeltje. Ik was bang om haar pijn te doen, maar liet haar niet los.

‘Ik hoopte zo dat je zou komen!’ Er verscheen een glimlach op haar gezicht. Nu leek ze jonger en voor mijn geestes oog verscheen weer de beeldschone vrouw die ze ooit was geweest.

‘Neem me niet kwalijk dat het zo lang heeft geduurd,’ zei ik, hoewel er geen spoor van verwijt in haar stem had doorgelonen. ‘Ons schip is in zwaar weer terechtgekomen.’

Dat was de enige acceptabele verklaring voor mijn late komst. In werkelijkheid was ik laf geweest. Ik had het onvermijdelijke willen verdringen.

‘Dat ik je nog één keer mag zien...’ zei ze. Ze maakte haar hand los uit de mijne en streelde mijn wang.

‘Het is ook fijn om jou te zien.’ Ik probeerde mijn tranen in te houden.

‘Kijk eens in de commode, bovenste la,’ zei ze opeens en haar knokige hand wees naar het meubelstuk bij de deur. Toen ik klein was, mocht ik er nooit in kijken. Nu trok ik de bovenste la open. Ik rook een zwakke lavendelgeur.

Ik durfde niets aan te raken van wat daar lag. Zakdoeken, een poederdoos, een sjaal, kousen... Het waren zulke intieme dingen van mijn moeder dat ik meteen begon te blozen.

‘Onder mijn zakdoeken ligt een envelop,’ zei ze. ‘Wil je me die even geven?’

Mijn vingers tintelden onaangenaam toen ik het gewenste uit de la pakte. Vlug schoof ik de la weer dicht en ik gaf mijn moeder de envelop.

Ze haalde er iets uit waarin ik even later een kleine potloodtekening herkende. Met een liefdevolle glimlach streek ze eroverheen en gaf hem toen aan mij.

Het was het portret van een jonge man. Hij had een breed voorhoofd, een forse kin en krullend haar. Zijn ogen waren zo licht als het ijs van de poolzee. Om zijn lippen en kin droeg hij een kort baardje. Op het eerste gezicht zag ik het aan voor een portret van mij.

‘Ik heb het getekend,’ verklaarde ze. ‘Destijds...’

Dat verraste me. Ik had mijn moeder nooit iets zien schilderen of tekenen. Ik had me altijd afgevraagd waar ik mijn schildertalent vandaan had. Hoe het kwam dat ik iets maar even hoefde te zien om het vervolgens haarfijn te kunnen weergeven. Nu wist ik het.

‘Ben ik dat?’ vroeg ik verbaasd.

Ze keek me vol onbegrip aan. ‘Nee... Herken je hem niet?’

Ik schudde mijn hoofd en mijn brein begon te kraken. Mijn moeder had het nooit over hem gehad... Zou het misschien...

‘Ga hem zoeken!’ zei ze heftig en toen pakte ze mijn hand. Zo veel kracht had ik niet van haar verwacht. ‘Je moet hem vinden en hem vertellen dat ik op sterven lig. Beloof je me dat?’

1

Marlene

De felle julizon scheen op ons neer toen we in de richting van Rozenhaag liepen. Grashalmen zwiepten tegen mijn kuit en ik vroeg me af wat me bij het huis te wachten stond.

Op mijn vraag wie de bezoeker was, had Liv geantwoord: 'Hij wilde zijn naam niet zeggen. Hij zei alleen dat hij jou wilde spreken.'

Het was dus een man. Daarmee werd mijn sprankje hoop dat Sigrun misschien was gekomen de grond in geboord. Natuurlijk, ze had ons erg veel narigheid bezorgd door terug te gaan naar haar gewelddadige echtgenoot, maar toch koesterde ik nog steeds de wens dat ze zou inzien dat ze zonder hem beter af was. Alleen al de gedachte aan Torben wekte mijn woede. Maar die zette ik van me af.

Het was nog niet eens vier weken geleden dat Livs echtgenoot, reder Sten Boregard, mijn vriendin Ingrid Lasebrö en mij Rozenhaag uit had gezet, het huis waarvan we eigenlijk een veilig toevluchtsoord voor vrouwen wilden maken.

Toen was het tij opeens gekeerd.

Ik wierp een blik op Oskar, die naast me liep. Zijn donkere haar zat tegen zijn voorhoofd geplakt en van zijn slapen druppelde zweet. Ik werd helemaal warm vanbinnen.

Hij was niet alleen verslaggever, maar werkte ook als onderzoeker voor de Schadeverzekeringsmaatschappij voor de Zeevaart. Door zijn naspeuringen en een in Koningsbergen opgedoken brief van mijn overleden man Bjarne was het mogelijk geweest om een einde te maken aan de praktijken van de reder.

Vóór Oskar geloofde ik dat ik nooit meer zou kunnen liefhebben – maar hem had ik niet kunnen weerstaan. Hij had me niet alleen nieuwe moed gegeven en me weer laten voelen, maar had me ook geholpen om het oude jachtopzienershuis in Nättraby als schadeloosstelling in mijn bezit te krijgen. Rozenhaag zou nu eindelijk een vrouwenhuis worden!

We hadden nog heel wat werk voor de boeg, maar na die emotionele

weken had ik eindelijk een beetje hoop. Het zou kunnen dat dat te maken had met de brief die in mijn zak zat.

Waar ik al niet meer op had durven hopen was gebeurd: mijn moeder had teruggeschreven! Ik wist nog niet wat er in haar brief stond. Het kon ook een afwijzing zijn, de mededeling dat ik haar nooit meer mocht benaderen. Maar voordat ik hem las, moest ik weten wie me wilde spreken.

Eindelijk kwam Rozenhaag in zicht. Door het dichte struikgewas rondom het huis kon ik eerst niets onderscheiden. Toen zag ik dat er niemand bij de omheining stond. Ik hield even mijn pas in en keek om naar de anderen in mijn gezelschap. Oskars goudbruine ogen stonden bezorgd. Livs gezicht was vuurrood.

‘Waar is hij?’ vroeg ik.

‘Misschien binnen,’ giste Liv.

Ik duwde het tuinhek open en liep vlug het pad over. Ik wierp een blik door het raam van de keuken, waar Ingrid voor een van de provisiekasten stond. Zou ze de onbekende hebben binnengevraagd? Daar zag het niet naar uit. En het zou niets voor Ingrid zijn om hem ergens te laten plaatsnemen zonder hem een kleine hartversterking aan te bieden.

‘Misschien is hij weer weggegaan,’ zei Liv. ‘Vreemd. Hij maakte zo’n vastberaden indruk...’

Toen verscheen hij om de hoek van het huis. Zijn kleding was versleten en hij zag eruit alsof hij een heel lange reis achter de rug had. Hij droeg een rode halsdoek, had donker haar en zijn ogen glansden ijsblauw.

Die ogen! Opeens kreeg ik geen adem meer en overviel me een duizeling. Voordat ik Oskars arm kon pakken begaven mijn knieën het en werd alles donker om me heen.

2

Liv

‘Goeie hemel!’ riep ik uit.

De man deinsde verschrikt terug, draaide zich vliegensvlug om en ging ervandoor.

‘Hé!’ riep Oskar en hij wilde hem vastpakken, maar de man was sneller en verdween voordat Oskar hem kon inhalen. Ik hurkte naast Marlene neer. Ze zag heel bleek en haar lippen waren bloedeloos. Ik werd door angst bevangen.

‘Marlene,’ riep ik en ik probeerde haar wakker te schudden. ‘Marlene!’ Maar ze bewoog niet.

Oskar knielde naast me neer en legde twee vingers tegen haar hals. ‘Haar hart klopt,’ zei hij en hij tilde haar behoedzaam op. Ik sprong op en deed de voordeur open.

Ingrid slaakte een kreet toen we binnenkwamen. ‘Wat is er gebeurd?’

‘Ze is flauwgefallen toen ze die kerel zag,’ antwoordde ik en ik liep achter Oskar aan de woonkamer in. Daar legde hij haar voorzichtig op de sofa neer.

‘Welke kerel?’ vroeg Ingrid.

‘Hij sprak me buiten aan,’ verklaarde ik ontdaan. ‘Als ik had geweten...’

Oskar knielde naast Marlene neer en tikte zachtjes tegen haar wangen. ‘Marlene? Marlene, hoor je me?’ Maar ook zijn stem kon haar niet bijbrengen.

‘Heb je reukzout?’ vroeg hij me terwijl hij bezorgd haar haar en wangen streekte.

Ik schudde mijn hoofd en het irriteerde me dat ik daar niet aan had gedacht toen ik alles inkocht wat we nodig hadden.

‘Zou ze een zonnesteek hebben?’ vroeg Ingrid, die achter ons aan de kamer in was gekomen. ‘We moeten een dokter halen!’

‘Ik ga nu meteen!’ Oskar stond gehaast op. ‘Passen jullie goed op haar?’

‘Natuurlijk,’ antwoordde ik en ik keek hem na toen hij de deur uit stormde.

‘Marlene?’ vroeg ik zachtjes en ik wreef haar polsen.

‘Moet ik soms wat knoflook halen?’

Ik wist niet of dat zou helpen, maar omdat ik aanvoelde dat Ingrid iets wilde doen knikte ik. ‘Als het een zonnesteek is, is koud water misschien ook geen gek idee.’

‘Zo terug.’ Ingrid verdween in de keuken, waar ik haar hoorde rommelen.

Ik keek naar Marlene. Haar ademhaling leek weer wat krachtiger te worden, maar ze bewoog nog steeds niet. Ik probeerde de keer dat ik zelf het bewustzijn had verloren terug te halen. Het was nog maar een paar maanden geleden dat mijn paard op hol was geslagen en mijn koets in een greppel had doen belanden. Marlene had me gevonden en me geholpen. Dat was het begin van onze vriendschap geweest.

Ingrid kwam terug met knoflook en water. Ze hurkte naast me neer en legde een koude doek op Marlenes voorhoofd. Ik wreef de knoflookteen tussen mijn vingers fijn, maar de geur was eerder aromatisch dan onaangenaam. Toen ik hem onder Marlenes neus hield, begreep ik hoe bang ze moest zijn geweest toen ze me naast de omgevallen surrey had gevonden.

Ingrid haalde de doek van Marlenes voorhoofd en doopte hem in het kommetje water dat ze naast de sofa had neergezet.

‘Als ik terugdenk aan het moment waarop je man hier kwam binnenstormen met die politieagenten...’ Ze rilde. ‘Zelfs toen gaf ze geen krimp.’

‘Hoelang ken je haar eigenlijk al?’ vroeg ik. Tijdens mijn kortstondige bezoeken hier had ik niet de gelegenheid gehad om Ingrid Lasebrö beter te leren kennen. Ik wist van haar alleen het weinige wat Marlene me had verteld.

‘Vrij lang,’ zei ze. ‘Ze heeft het een paar jaar geleden voor me opgenomen toen iemand me een pak slaag dreigde te geven. Ik had in zijn vuilnis naar iets eetbaars gezocht, vlak nadat mijn man was overleden.’

Bij die woorden kreeg ik een brok in mijn keel. Meer dan ooit beseftte ik dat we een plek als Rozenhaag nodig hadden. Een plek waar vrouwen veilig waren – en kost en inwoning konden krijgen als ze zelf niet in staat waren daarvoor te zorgen.

Ingrid keek naar haar vingers. Ze waren eeltig en de littekens van kloven waren nog duidelijk zichtbaar.

‘Marlene was er voor me toen niemand anders zich om me bekommerde. Ze bracht altijd van alles uit het bos voor me mee. Kruiden,

vruchten, noten. Dankzij haar heb ik kunnen overleven.' De rimpel tussen haar wenkbrauwen werd dieper. 'Marlene is anders altijd zo sterk. Maar de afgelopen maanden zullen wel te veel voor haar zijn geweest.'

Wat dat betreft kon ik haar alleen maar gelijk geven. Voor Marlene waren het erg zware weken en maanden geweest. Ze was geslagen, was haar baan in de lampenfabriek kwijtgeraakt, en daar waren alle emoties met betrekking tot Rozenhaag en haar overleden man nog bij gekomen.

'Ook sterke mensen zullen wel hun grenzen hebben,' zei ik en ik streelde Marlenes wang. Een klein beetje kleur had ze inmiddels toch weer terug.

Ik keek op mijn zakhorloge. Hoelang zou Oskar nodig hebben om met de paard-en-wagen in het dorp te komen? En hoelang voor de terugweg? Zat hier eigenlijk nog wel een arts? De oude dokter Madsen, voor wie ik als kind altijd bang was geweest, was misschien al overleden...

Opeens kreunde Marlene. Ze draaide haar hoofd opzij, haalde diep adem en opende haar ogen.

'Marlene!' riepen Ingrid en ik in koor uit.

'Waar ben ik?' vroeg ze en ze knipperde versuft met haar ogen terwijl ze probeerde overeind te komen.

'Langzaamaan,' zei ik terwijl ik haar ondersteunde. 'Je bent in Rozenhaag. Alles is in orde.'

Ze staarde een poosje voor zich uit. 'Waar is Oskar?' vroeg ze toen. Ze keek om zich heen.

'Onderweg naar de dokter. We wisten niet... Je viel zomaar flauw...'

Marlene fronste haar voorhoofd en heel even wankelde ze. Verschrikt pakte ik haar hand.

'Blijf wakker,' zei ik vlug en ik zette me schrap om haar op te vangen.

3

Marlene

Ik geloofde niet in geesten. Maar wat had ik dan zojuist gezien? En waarom had de aanblik ervan me zo overweldigd?

Ik voelde de stevige druk van Livs hand.

‘Maak je geen zorgen,’ zei ik. ‘Het was gewoon...’ Ik kon niet eens zeggen wat het was. Opeens leek het of ik de ontmoeting maar had gedroomd. ‘Is hij er nog?’ vroeg ik.

Liv schudde haar hoofd. ‘Nee, hij is ervandoor gegaan.’

Ingrid verscheen naast me en reikte me een beker water aan. ‘Hier, drink wat.’

Ik had geen dorst, maar toch nam ik braaf een slokje.

‘Hoe voel je je nu?’ vroeg Liv terwijl ze bij me op de sofa ging zitten.

‘Ik weet het niet,’ zei ik. ‘Vreemd.’ Ik merkte dat ze wilde weten wat het allemaal te betekenen had, maar ik begreep het zelf niet eens.

‘Oskar zal wel gauw terug zijn met de dokter,’ zei Ingrid. ‘Hij kan beter even naar je hoofd kijken. Je krijgt ’s zomers zo makkelijk een zonnesteek.’

Ik was ervan overtuigd dat ik geen zonnesteek had, maar zo’n onderzoek was misschien toch een goed idee.

Een half uur later was Oskar terug. De arts die hij meebracht was nog vrij jong. Hij had roodblond haar en een snor. De tas die hij in zijn slanke handen had, was splinternieuw.

‘Ik ben dokter Jan Hellström, de opvolger van dokter Madsen,’ zei hij. ‘Meneer Andersson vertelde me dat u zomaar ineens het bewustzijn verloor.’

‘Het gaat alweer beter,’ antwoordde ik en ik keek over de schouder van de arts naar Oskar. De bezorgdheid in zijn blik raakte me. Ik wilde hem geen schrik aanjagen.

Dokter Hellström hurkte bij me neer, trok een voor een mijn oogleden op en drukte zachtjes met zijn duimen op mijn slapen. ‘Doet dat pijn?’ vroeg hij.

‘Nee,’ antwoordde ik. Eigenlijk voelde ik helemaal nergens pijn. Ik had alleen een raar gevoel in mijn maag en mijn hart wilde maar niet rustiger gaan kloppen.

‘Hebt u verder nog klachten?’ vroeg hij, en opnieuw zei ik nee.

Ingrid, die inmiddels in de deuropening was verschenen, mengde zich in het gesprek. ‘Ze heeft een tijdje terug een vuistslag gekregen,’ zei ze.

‘Hoelang is dat geleden?’ vroeg dokter Hellström.

‘Ongeveer vier weken,’ zei ik.

De arts nam hier met een hoofdknik kennis van en stuurde alle anderen de kamer uit. ‘Kan het zijn dat u zwanger bent?’ vroeg hij toen zachtjes.

Opeens kreeg ik het benauwd. Ik was met Oskar naar bed geweest zonder er goed bij na te denken. Zou het kunnen? Met Bjarne had ik het zo lang geprobeerd...

‘Wanneer was uw laatste menstruatie?’ vroeg de arts, waarmee hij me terughaalde naar het hier en nu.

‘Anderhalve week geleden,’ antwoordde ik.

‘Goed, dan kunnen we dat waarschijnlijk uitsluiten,’ zei dokter Hellström en hij pakte zijn tas weer. ‘Neem voldoende rust en laat het me meteen weten als u nog eens flauwvalt.’

Nadat de arts was vertrokken – Liv had zich bereid verklaard om hem met de paard-en-wagen terug naar zijn praktijk te brengen – kwam Oskar naar me toe.

‘Hoe gaat het met je?’ vroeg hij en hij deed zachtjes de deur van de woonkamer achter zich dicht.

‘Best goed,’ antwoordde ik en ik stak mijn hand naar hem uit. ‘De dokter vroeg of ik zwanger kon zijn.’

Oskar zette grote ogen op. ‘En, kon je...’

Ik glimlachte naar hem. ‘Nee, ik ben ongesteld geweest.’ Ik keek hem aan. Stel dat ik...? Ik vroeg het me af, maar durfde het niet hardop uit te spreken. Nog steeds was ik niet over de teleurstellingen en de pijn van het verlies van Bjarnes kind heen.

Oskar kwam naast me zitten. Ik had maar al te graag geweten wat er nu door zijn hoofd ging. Zachtjes pakte hij mijn hand en drukte er een kus op. ‘Als je maar weet dat ik er niets op tegen zou hebben als we een kindje kregen.’

‘Weet je het zeker?’ vroeg ik. Hoewel ik van hem hield, lag een huwelijk nog ver in het verschiet. En ik wilde hem nergens toe dwingen.

‘Ja, absoluut. Als het zo loopt, zal ik me niet aan mijn verantwoordelijkheid onttrekken.’

‘Maar ik wil niet dat je je verplicht voelt, ook niet als je ooit niet meer van me zou houden.’

Een vragende uitdrukking verscheen op zijn gezicht. ‘Hoe kom je daar nu bij? Ik hou van je! En dat zal niet veranderen.’

‘Maar als...’

Hij streek me teder over mijn wang ‘Niemand kan in de toekomst kijken, Marlene. Ik kan alleen zeggen wat ik nu voel. Ik hou van jou en als je een kind van me zou krijgen, zou ik proberen er een goede vader voor te zijn.’

Ik keek in zijn prachtige ogen. Ik wist zelf niet waar die gedachten opeens vandaan kwamen. Ik boog me naar Oskar toe en kustte hem. Hij trok me in zijn armen en hield me een tijdlang stevig vast.

Ik probeerde me ons met een kind voor te stellen, maar zette de gedachte van me af. Ik wilde niet hopen op iets wat ik misschien nooit zou kunnen krijgen.

‘Dat ik flauwviel,’ begon ik uiteindelijk. ‘Dat kwam ergens anders door.’

Oskar keek me vragend aan. Kon ik hem mijn vermoeden vertellen?

‘Die man... Ik weet niet wat hij van me wilde,’ vervolgde ik en mijn hart begon weer te bonzen. ‘Hij was veel te jong, maar hij is het evenbeeld van mijn Bjarne.’

4

Liv

Een uur later was ik terug bij Rozenhaag. Nadat ik dokter Hellström bij zijn praktijk in Nättraby had afgezet was ik nog doorgereden naar een van de vissers, wiens huis aan de kust stond.

Mijn moeder en ik waren vroeger al verzot geweest op de pekelharing die zijn familie verkocht. Gelukkig had de jonge vrouw achter de kraam bij zijn huis er nog een paar in voorraad gehad.

Ik zette de wagen op de rem en klom eraf. Toen ik het tuinhek passeerde, zag ik Oskar en Marlene in innige omhelzing zitten. Er gleed een glimlach over mijn gezicht en toen schraapte ik mijn keel. Ze lieten elkaar meteen los en bloosden.

‘Laat je vooral niet storen,’ zei ik lachend.

‘Is die beste dokter weer wagenziek geworden?’ vroeg Oskar. ‘Toen ik hem reed, had ik het gevoel dat hij spuugmisselijk was. En dat terwijl we niet eens zo hard reden.’

‘Hij zei dat je hem deed denken aan een Romeinse wagenmenner,’ antwoordde ik. ‘Toch kwam het volgens mij niet zozeer door de snelheid, maar eerder door een gebrek aan vertrouwen in de medemens.’ Ik hield de glazen pot met de ingelegde haringen omhoog. ‘Ik heb iets voor de avondmaaltijd meegebracht. Je blijft toch wel?’

Oskar schudde zijn hoofd. ‘Jammer genoeg niet. Ik ga zo weer terug naar Karlskrona. Mijn uitgever bij de krant heeft me uitgenodigd om morgen te komen ontbijten.’

‘O, dat klinkt als een grote eer,’ zei ik.

‘Het is voor hem eerder een kans om me uit te horen over de stand van het onderzoek.’

Ik begreep wat hij bedoelde. Hoewel ik vond dat Sten zijn gerechte straf moest krijgen, voelde ik me toch weer enigszins onbehaaglijk.

‘Bovendien wil ik wat rondkijken in de stad.’ Marlene en hij wierpen elkaar een samenzweerderige blik toe. ‘Marlene vertelt je wel meer. Maar ik kan nu beter afscheid van jullie nemen.’

Hij gaf me een hand en liep toen met Marlene naar het tuinhek. Van-

uit mijn ooghoeken zag ik dat ze elkaar kusten en ik voelde een vreemd verlangen ontluiken in mijn borst. Zou ik ooit echt verliefd kunnen worden? Echt verliefd worden en niet op bevel van mijn vader een echtgenoot voor me winnen, zoals het met Sten was gegaan?

Er kwam me een warme, vochtige lucht tegemoet toen ik het huis in liep. Ingrid stond aan het fornuis de schillen van de gekookte aardappelen af te pellen. Het scherpe aroma van de uien die in een schaal op de tafel stonden prikte in mijn ogen, maar mijn maag verheugde zich al op de lekkernij die we in het vooruitzicht hadden.

‘Kijk eens wat ik hier heb!’ zei ik en ik zette de pot op tafel.

Ingrid keek op en haar gezicht lichtte op. ‘Wat een verwennerij!’

‘Ik vond dat we na die schrik wel iets lekkers verdiend hadden.’

Het volgende moment kwam Marlene binnen. Haar wangen zagen er verhit uit en haar ogen straalden. Oskar leek haar echt goed te doen.

‘Heb je nog hulp nodig, Ingrid?’ vroeg ze terwijl ze naar de keukentafel liep.

‘Nee, ga maar zitten en rust uit. Dankzij Liv hebben we straks een feestmaal.’

‘Het was me het dagje wel, hè?’ vroeg ik.

‘Nou en of.’ Ze liet zich op de stoel zakken. Opeens verdween het stralende dat ze zojuist nog had gehad. Ze keek even naar haar handen, die inmiddels geen sporen van lampolie meer vertoonden, en richtte haar blik toen op mij. ‘Ik heb het Oskar al verteld. Die jonge man... Hij leek als twee druppels water op Bjarne. Dat was de reden dat ik zo schrok.’

Mijn gedachten buitelden over elkaar heen. Er waren eigenlijk maar twee logische verklaringen. ‘Waar zou hij vandaan zijn gekomen?’

‘Om daarachter te komen had ik wat langer op de been moeten blijven.’ Ze trok een gezicht. ‘Oskar zei dat hij hem onderweg naar het dorp nergens meer had gezien.’

‘Ja, hij lijkt goed ter been te zijn,’ zei ik.

‘Misschien moeten we de politie inschakelen,’ zei Ingrid, maar Marlene schudde haar hoofd.

‘Hij heeft me niets aangedaan.’

‘Maar hij is ervandoor gegaan toen hij zag dat je flauwviel.’

‘Dat wil nog niet zeggen dat hij me iets wilde aandoen. Misschien is hij alleen maar geschrokken.’ Marlene fronste haar wenkbrauwen. ‘Die gelijkenis...’

‘Hij kan een jongere broer zijn geweest,’ zei ik. ‘Of een halfbroer.’

‘Maar als Bjarne die had gehad, zou hij je dat toch wel hebben verteld?’ vroeg Ingrid terwijl ze ook aan tafel kwam zitten.

‘Ik heb altijd gedacht dat hij me alles vertelde... Maar nu ik erover nadenk...’

‘En je schoonouders?’ vervolgde ik. ‘Je hebt me verteld dat het contact met hen is verbroken, maar...’

‘Van die kant heeft hij vast en zeker geen broer,’ zei Marlene.

‘Dat hoeft niet te betekenen dat er geen halfbroer bestaat,’ zei Ingrid. Maar overtuigend klonk het allemaal niet.

Dan bleef alleen die andere mogelijkheid over, die ik tegenover Marlene niet wilde uitspreken.

‘Zou het kunnen zijn dat Bjarne ergens...’ Ingrid stokte. ‘Vóór jouw tijd, bedoel ik.’

Marlene trok opeens wit weg. ‘Daar... Daar heeft hij het nooit over gehad.’

‘Maar is dat wel mogelijk?’ vroeg ik. ‘Je man was toch niet zo oud dat hij een volwassen zoon kon hebben? Die man was ongeveer van onze leeftijd.’

‘Bjarne zou nu drieënveertig zijn geweest,’ antwoordde ze en er verscheen een bedroefde blik in haar ogen. Ze had me verteld dat ze graag een kind met Bjarne had willen hebben. Dat ze een keer zwanger was geweest, maar het kindje na de onheilstijding van zijn dood had verloren.

Een treurig gevoel overviel me. Ik wist inmiddels hoeveel Marlene van haar man had gehouden. Zo nu en dan had ik haar zelfs om die liefde benijd. Dat hij mogelijk zo’n groot geheim voor haar had achtergehouden zou haar tot in het diepst van haar ziel treffen.

‘Misschien is het echt maar een onbekende halfbroer,’ zei ik om haar en ook mezelf gerust te stellen. ‘Een die zelfs Bjarne niet kende. En wie weet wist zijn vader niet eens van zijn bestaan.’

Marlene fronste haar voorhoofd. Echt overtuigd leek ze niet. Ik pakte haar hand. ‘Wil je het werkelijk weten?’

‘Ja,’ antwoordde ze vastberaden. ‘Daarom heb ik Oskar gevraagd om naspeuringen te doen. Alles is beter dan deze onzekerheid.’

5

Marlene

Door de emoties omtrent onze onverwachte bezoeker was ik de brief in de zak van mijn rok bijna vergeten. Terwijl de malse haringen smolten op mijn tong dacht ik er weer aan. Het verraste me dat mijn moeder me had geantwoord. Vooral in de eerste tijd na mijn bruiloft had ze slechts met hardnekkig zwijgen gereageerd.

Wat zou ze hebben geschreven?

Toen de vaat was gedaan trok ik me terug in de tuin, waar ik ging zitten op de bank die we onder het struikgewas hadden gevonden en hadden schoongemaakt. Even bleef ik naar het avondlied van een merel luisteren en toen haalde ik de envelop tevoorschijn. Ik liet mijn hand over het papier glijden en maakte hem open. Mijn hart begon te bonzen en mijn vingers werden ijskoud toen ik het vertrouwde handschrift zag.

Lieve Marlene,

Je brief verraste me en ik moet eerlijk zeggen dat ik flink twijfelde of ik hem wel moest beantwoorden. Maar het gaat momenteel heel slecht met je vader en daarom heb ik besloten het wel te doen.

Mijn maag kromp ineen en hoewel ik gewend was door mijn ouders te worden afgewezen, voelde ik toch ineens die welbekende teleurstelling. Mijn moeders woorden klonken allesbehalve hartelijk. En wat was er met mijn vader aan de hand?

Het doet me plezier dat je erin bent geslaagd om na al die narigheid weer op de been te komen. Ik betwijfel of dat huis op den duur de juiste plek voor je is. Ik zou liever zien dat je weer een man zoekt, een man die echt voor je kan zorgen...

Mijn handen sloten zich om het vel papier en verfrommelden het zonder dat ik de rest had gelezen. Mijn ogen schoten vol tranen van woede.

Het was dus nog steeds hetzelfde. Ik bespaarde mezelf de rest en wierp alleen een vluchtige blik op de laatste zinnen onderaan de brief.

ps: Als je alleen iets van het zaaigoed wilt hebben, mag je dat gerust bij me komen halen. Ik ben wel de laatste die je in je huidige omstandigheden hulp zou weigeren.

Haar aanbod wekte eerder mijn ergernis dan dat het me opluchtte. Wat stond me te wachten als ik naar hen toe zou gaan? Een beetje zaaigoed was dat niet waard.

Ik liet de prop papier in de zak van mijn rok verdwijnen. Op dat moment kwam Liv de hoek om. Ze zag natuurlijk wat ik deed en ik kon mijn gevoelens niet voor haar verbergen.

‘Is het iets ergs?’ vroeg ze.

‘Dat hangt ervan af hoe je het bekijkt.’ Ik zuchtte. ‘Ik dacht altijd dat ze ooit zou ophouden met me te vertellen hoe ik mijn leven moet leiden. Maar blijkbaar is er in de afgelopen tijd niets veranderd.’

‘Moeders kunnen soms lastig zijn,’ zei Liv. ‘Wie weet dat beter dan ik?’ Ze lachte scheef. ‘Ga je haar brief beantwoorden?’

Ik schudde mijn hoofd. ‘Misschien heb ik er verkeerd aan gedaan haar te schrijven.’

‘Zeg dat niet. Je wilde Rozenhaag helpen. We moeten alles proberen om ons doel te bereiken.’

Daar had ze gelijk in. Maar ik zou het niet nog eens doen.

‘Blijf je overnachten?’ vroeg ik en ik legde mijn arm om haar schouder. Ik was blij dat ze hier was en me een beetje van mijn moeder zou afleiden.

‘Ja,’ antwoordde Liv. ‘Rozenhaag is nu toch mijn thuis?’

De gebeurtenissen van die dag en het luide gesnurk van Ingrid hielden me uit mijn slaap. Nadat ik een poosje naar het plafond had gestaard, stond ik behoedzaam op en liep naar de stoel waar mijn rok overheen hing. Ik haalde de prop papier tevoorschijn, pakte mijn lamp en liep ermee naar de keuken. Daar maakte ik licht.

Even keek ik in gedachten verzonken naar het nieuwe lampglas dat Oskar me cadeau had gegeven. Het had nog geen roetsporen en het licht brandde er helder in. Toen richtte ik mijn aandacht op de brief.

Ik had het niet over mijn hart kunnen krijgen om hem te verbranden, want het zat me niet lekker dat ik niet de hele brief had gelezen. Mijn

eerste reactie was voorbarig geweest. Bjarne had altijd gezegd dat je iemand die iets te vertellen had moest laten uitpraten, ook als het je niet aanstond wat er werd gezegd.

Bjarne... Ik had een zwaar gemoed. Wat hield je allemaal voor me verborgen?

Ik zette die gedachte opzij en concentreerde me op de zinnen. Ook bij de tweede keer lezen kwamen ze niet erg vriendelijk over. Ik voelde tegenzin, maar dwong mezelf om verder te lezen.

Ik kan me voorstellen wat er nu door je hoofd gaat. Dat ik niets meer over je te vertellen heb. Dat is waar. Je bent achtentwintig en een vrije, mondige vrouw.

Toch kan een moeder het maar moeilijk laten om dromen en wensen voor haar dochter te koesteren. Ik heb het er zo ontzettend moeilijk mee gehad jou aan die man te verliezen. Maar misschien heb ik het wel verkeerd gezien. Misschien heb ik de fout gemaakt niet goed naar je te luisteren.

Ik weet dat de bruggen tussen ons weliswaar niet helemaal ingestort, maar wel heel wankel zijn. Toch... zou ik graag willen dat ik met je kon praten. Van aangezicht tot aangezicht.

Denk er alsjeblieft over na.

Hartelijke groet van je moeder

Ik hoorde iets kraken en keek meteen om. Liv stond in de deuropening, op blote voeten en met een omslagdoek over haar nachthemd. Vermoeid wreef ze zich in de ogen.

‘Jij bent het dus,’ zei ze en ze kwam naar me toe. ‘Ik dacht al dat er ingebroken werd.’

‘Ik heb toch geen geluid gemaakt?’ vroeg ik.

‘Nee, maar ik zag het lichtschijnsel.’ Ze haalde haar schouders op. ‘Sinds die toestand met Sten slaap ik niet meer zo goed.’

‘Een inbreker zou vast geen licht maken.’ Met mijn voet schoof ik een stoel onder de tafel vandaan. ‘Ga zitten als je wilt.’

Liv nam plaats. ‘Je hebt die brief dus toch nog eens bekeken?’

‘Ja.’ Ik streek met mijn vinger de golvende randen glad. ‘Ik ben bang dat ik voorbarig heb geoordeeld.’

‘Heeft ze iets verzoenends geschreven?’

‘Het is heel vreemd,’ zei ik terwijl mijn blik opnieuw over de zinnen

gleed. 'Eerst komt ze met die oude verwijten, maar dan zegt ze dat ze me graag zou terugzien.' Ik wreef over mijn gezicht. Mijn oogleden waren zwaar van het nadenken. 'Mijn vader is blijkbaar ziek.'

'Wat heeft eigenlijk tot jullie onmin geleid? Was het echt alleen omdat je met je Bjarne bent getrouwd?'

Ik knikte en snoof spottend. 'Nauwelijks te geloven, toch?'

'Hij lijkt een goede man te zijn geweest. Vanwaar dan die afkeer?'

'Geen idee. Omdat ze dachten dat hij niet goed genoeg voor me was. Dat hij ervandoor zou gaan, me in de steek zou laten.' Ik kreeg een droge keel bij die laatste woorden.

Ik schudde de gedachte van me af. De brief van mijn moeder dwong me tot een ogenblikkelijke beslissing.

'Misschien moet ik het erop wagen en naar hen toe gaan,' zei ik. 'Dan kan mijn vader niet beweren dat ik ben weggebleven hoewel ik wist dat hij ziek was.'

'Op grond van wat ik allemaal heb gehoord ben je hem niets verschuldigd,' zei Liv.

'Je hebt gelijk. Maar misschien...'. Ik stakte en keek weer naar de brief. 'Ik kan me niet onttrekken aan de hoop die deze brief in me heeft gewekt.'

Liv keek me bezorgd aan. Ik voelde aan dat ze haar twijfels had. Maar iets in me wilde in een ommekeer geloven.

'Luister naar je hart,' zei ze. 'En als dat je vertelt dat je naar hen toe moet gaan, doe het dan.'

6

Aleksej

Ik wist niet wat me had bezield om naar dat huis te gaan. Nu vervloekte ik mezelf erom. Het was onverstandig geweest. Ik had het anders moeten aanpakken. Maar bij wie ik in Karlskrona ook had geïnformeerd, ik was telkens naar het kruidenierswinkeltje van Ove Malmström verwezen.

De oude man achter de toonbank had me eerst niet begrepen. En dat terwijl ik dacht dat mijn Zweeds heel redelijk was. Ik had het geleerd van een paar Zweedse matrozen met wie ik gevaren had. Nadat ik mijn vraag een aantal keren had herhaald leek bij hem het kwartje te vallen.

‘Als u iets over Bjarne Walsted wilt weten, moet u naar zijn vrouw gaan.’

Die woorden hadden me als een vuistslag getroffen.

Toen had ik haar gezien en zij mij, en opeens was ze in elkaar gezakt. Ik was er eigenlijk de man niet naar om zomaar weg te lopen, maar op dat moment wist ik geen andere uitweg.

Nu had ik spijt van mijn vlucht. Deze vrouw kon weleens de enige zijn die me iets over die man had kunnen vertellen. Zuchtend lag ik te woe-len in bed. Mijn kleine kamer was keurig, maar het bed piepte vreselijk als je je bewoog. Bovendien miste ik het schommelen van het schip, het klotsen van de golven en het ruisen van de wind. Het verblijf aan de wal viel me altijd heel zwaar en ik kon nauwelijks wachten tot ik weer naar zee zou gaan.

Wat moest ik doen als ik hem niet vond? Zou ik mijn moeder recht in haar gezicht kunnen zeggen dat het me onmogelijk was geweest om haar bericht over te brengen?

En wat kon ik in de tussentijd doen? Ik was geen rijk man, had alleen iets van mijn gage opgespaard voor het geval dat ik geen nieuw werk zou vinden.

Uiteindelijk stond ik op. Het had geen zin om rust te zoeken terwijl mijn hele lijf leek te gloeien. Ik kleepte me aan en verliet de kamer. Ik moest nadenken en dat kon ik het best aan de haven doen, waar wind stond en ik omgeven werd door de vertrouwde geur van de zee.

De laatste gasten van de herberg zaten nog aan de toog. Ik zag ze toen ik door de achterdeur naar buiten glipte en langs het raam liep.

Een paar maanden eerder had ik een van hen kunnen zijn. Als we in een haven lagen, ging ik altijd met mijn maten naar de plaatselijke cafés om te drinken en soms belandde ik ook bij een meisje in bed, al dan niet tegen betaling.

Sinds ik van mijn moeders ziekte wist, was dat veranderd. Ik beleefde geen genoeg meer aan de meisjes van plezier en de alcohol bezorgde me nachtmerries. Nadat ik een paar keer in mijn slaap mijn moeder voor mijn ogen in haar bloed had zien verdrinken, had ik ervan afgezien.

De milde avondlucht deed me goed, mijn hoofd werd er weer helder door en ik slaagde erin het beeld van de stervende te verdrijven.

Er was geen mens meer op straat in de stad, je hoorde alleen hier en daar een hond blaffen. Ook zonder gedegen kennis van het stratenplan kwam ik al gauw in de buurt van de haven. Er lagen diverse stoomschepen voor anker, waarvan er een zelfs nog bij lamplicht werd gelost.

Meteen kwam de wens bij me op om na te vragen of ze nog een paar handen konden gebruiken, maar toen schoot me mijn opdracht weer te binnen. Nee, ik kon niet zomaar vertrekken en haar in de steek laten. Ik moest die man vinden.

Dus liep ik weer bij het schip vandaan en zette koers naar een paar lege banken. Daar ging ik zitten om van veraf naar het schip te kijken. Ik voelde verlangen naar zee opkomen. Mijn moeder kon dat niet begrijpen, maar welke landrot was daar dan ook toe in staat?

‘Mag ik naast u gaan zitten?’ vroeg een stem. De eigenaar ervan had kennelijk diep in het glaasje gekeken. Ik keek opzij. Mensen hadden de neiging om mijn nabijheid te zoeken. Dat kende ik van elders – en ook van schepen. Geen idee hoe ze erbij kwamen dat ze me konden vertrouwen of een goed gesprek met me konden voeren.

Aanvankelijk was het gezicht van de man in het duister nauwelijks te onderscheiden, maar toen hij om de bank heen liep, herkende ik de kruidenier bij wie ik gisteren was langsgegaan.

Ook hij leek zich mij te herinneren. ‘Ah, u bent het!’ Hij keek me glanzig aan. ‘Hebt u haar gevonden?’

Ik knikte. ‘Ja, maar ze... Ze viel flauw voordat ik haar kon aanspreken.’

De oude man fronste zijn wenkbrauwen alsof hij me niet goed had verstaan. ‘Dat is spijtig. Arme meid. Ze heeft zoveel doorgemaakt.’

Ze was een knappe vrouw en had niet de indruk gewekt dat het leven